

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

Sefer Yeri'at Shelomoh ...

Pappenheimer, Salomon Seligmann

המלש, מיהנפפ

Dyhernfurth, [5]571 [1810/11]

טכ העירי

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-8834

תלחצנו וגר לא תלחץ (שמות כ"ג ו"ג) . והשם לחץ
 בשני פתחין (דרהגזאל) וגם ראיתי את הלחץ (שם
 ג' ע') לחם לחץ ומים לחץ (מ"א כ"ב כ"ז) . לחם
 צר ומים לחץ (ישעי' ל' כ') פי' מנומנס ביוהר שאפי'
 כשעור אין צו . שאם יש בדבר רק כשעור ולא יומר
 יקרא מנומנס (בגויא) וכשאין בו אפי' כשעור יקרא
 צר ולחץ (קנאש קערבלך) . ואומר ותלחץ אל הקיר
 ותלחץ את רגל בלעם אל הקיר (במדבר כ"ב כ"ה)
 שלפי שיש בענין לחץ שני מששים דחית הדבר ממקומו
 (פר דרעיגן) והבאתו במקום צר (איינענגען .
 איינקלעמן) עד המעשה הראשון אחר ותלחץ אל
 הקיר בנפעל דהיינו שדחית ממסלמה והוצרכה לנסות
 לצד הקיר אך היא בעצמה לא הימה במקום צר שלא
 חסי' יכולה לעבור שהרי הי' עדיין רגל בלעם מפסיק
 בינה לבין הקיר . וגד מעשה השני דהיינו הבאת
 הדבר במקום צר אחר ותלחץ את רגל בלעם שע"י
 שדחית לצד הקיר הביאה את רגל בלעם במקום צר
 שגשאר מנומנס בין הקיר לאחון וכבש במקומו (אין
 דיא קלעממע גזעט) , וכה"א ולחצתם י"ו בלדת
 (מ"ב ו' ל"ב) ג"כ הבאת דבר במקום צר כשיפתח
 הדלת לעבור ברחבה ויפסו את הדלת עליו ויהי במקום
 צר ולא יכול לנכנס , ומה שאמר בהגדה של פסח ואת
 לחצנו זו דחק כמ"ש וגם ראיתי את הלחץ וכו' .
 לכאורה הוא תמוה . שאם דעת המסדר לפרש מהו
 ענין לחץ הי' צריך לפרש תחלה מהו ענין דחק . כי
 האינו יודע מהו לחץ אינו יודע ג"כ מהו דחק שהרי
 מלת לחץ נמצא במקרא יומר ממלת דחק גם זה ראיה
 היא זו שהביא על שלחן זהו הדחק מזה שנאמר וגם
 ראיתי את הלחץ . מאי אולמיה דהאי לחץ מהאי לחצנו
 ומי יעיד על הראשון שהוא דחק , ועוד שלחן ודחק
 הם ב' לשונות מורים על ב' ענינים , ועוד שדביא
 ראיה לפירוש מלת לחץ שנמצאה פעמים הרבה ממלת
 דחק שלא נמצאה רק ב"פ בכתוב , אבל שעור המאמר
 ר"ל שלשון לחצנו הנאמר בפ' ביכורים אינו מענין שאר
 לחץ שבמקרא שהוא דחית ממקומו והבאה במקום
 צר . רק הוא מענין דחק בלבד שהוא רק דחית הדבר
 ממקומו לבד ולא הכבישה ג"כ במקום צר . ומביא
 ראיה לזה ממה שאמר בשעת הסעבוד וגם ראיתי את
 הלחץ וכו' שבהכרח אין המובן במלת הלחץ שהיו ישראל
 ג"כ כבושים ומנומנסים במקום צר מנועים תלהתפסט
 כרונסם שהרי הוא אומר ויסך העם בכל ארץ מצרים

(שמות ה' י"ב) שלא כבשום המצריים רק שלא ללחץ
 מן לארץ מצרים אבל במדינה עצמה היו יושבים
 ברוחה ואלו לא כשעבדו לעבודה קשה ושאר מיני
 שעבוד לא הי' מפנים לעולם ללחץ משם כי מושב
 הארץ טוב כמ"ש כגן ה' בארץ מצרים . גם לא עבדו
 המצרים ללחץ מן למדינה רק האומה הישראלית כולה
 אבל יהודים היו יכולין ללחץ שהרי אהרן ומשה הלכו
 הלך ושוב ואין מעכב . אלא וודאי שלחן האומר
 בשעבוד אין ענינו כ"א ענין דחק בלבד דהיינו דחית
 הדבר ממקומו וענינו בלבד שדחוהו הישראל מפני
 המצריים בכל מקום ובכל ענין שהי' למצרי לעולם
 קדימה על ישראל בכל האופנים שאם הישראל הי'
 צד"מ רוצה לקנות בית והי' גם המצרי רוצה לקנותו
 הי' הישראל נדחה מפני המצרי או שהי' רוצה לקנות
 חפץ שבס המצרי עמד עליו לקנותו הי' המצרי קודם
 וכדומה לזה . אבל בזולת זה היו ישראל יושבים ברוחה
 ובכל מקום שהיו רוצים גם לעשות סחורה בכל מיני
 סחורה שהיו רוצים וכמ"ש זכרנו את הדגה אשר נאכל
 במצרים חנם שהי' להם רשות לצוד דגים ולעבוד את
 האדמה לנטיעת קשואים ואבטיחים ושאר ירקות ואומר
 בשבתנו על סיר הבשר נאכלנו לחם לשבע (שמות
 ט"ז) והיינו ע"י מה שהרוויחו בצו"מ כי המצריים לא
 היו נוהגים להם לחם ובשר רק לחם עני , והבשר
 והלחם הרוויחו בפעל דם . והיתה לפ"ז כוונת מסדר
 ההגדה רק לשלול שלא נאמר בפ' ביכורים דבר שקר
 כשנבין מלות ואת לחצנו שהיינו ג"כ במקום צר דבר
 שלא היה והנחוב הקפיד ביוהר על כך במקרא
 ביכורים לדקדק במה שנאמר עד שהגר מביא בכורים
 ואינו קורא לפי שאין יכול לומר ואת האדמה אשר
 נשבעת לאבותנו . ומביא המסדר ראיה לדבריו ממה
 שלחצנו מרמו אל מה שאמר וגם ראיתי את הלחץ וזה
 הלחץ לא הי' רק דחק כמבואר כאן :

יריעה כט

עזב . נמש . זנח . בטול העסק והתקשרות
 שבין ב' דברים יקרא
 עזיבה נטישה וזנוח בדרך כלל יקרא המבטל עוזב
 נוטש וזנוח ויקרא תקבל בטול עזוב נטוש וזנוח . אך
 בהבדל יורה פעל עזב על בטול העסק שבין דבר
 לדבר בלבד אבל לא ג"כ על בטול כל שאר התקשרות
 ודנקות

ולדקות ימוסיי שיש לו עם חבירו כי הוא נשאר כמו
 שה' רק העסק לבד נתבטל בנייהם זה יקרא עזיבה
 (פר נאמן) אמר על כן יעזב איש את אביו ואמו
 ודבק באשתו (בר' שית' ד' כ"ד) שאין הכוונה שיפסיק
 כל יחוס ודבקות שבין אדם לחבירו שזה לא יתכן אבל
 ר"ל בטול העסק וההשתדלות עם אבותיו שה' עד
 עכשיו ויהי' מאן ולהבא עיקר עסקו והשתדלותו עם
 אשתו ושאר הדבקות עם האבות ישאר כמו שהיה וכן
 ויעזב כל אשר לו ביד יוסף (שם ל"ט ו') שאין הכוונה
 רק בטול ההשתדלות עם קניניו שמסר הכל ביד יוסף
 (איבר לאמן) וכן ולאגם ובקראם עזבו בארץ גשן
 (שם ל' ח') אין ר"ל שהיחוס המקר רק שפסקו
 מלהתעסק עמם ומסך זמן שעלו לארץ כנען ויקרא
 ג"כ עזיבה כשיבטל העסק הולך לו וינתיב את הנעזב
 במקומו (לו רוק לאון) כמו ויעזב בגדו בידה (שם
 ל"ט י"ב) שהניח והשאיר הבגד בידה לאגם ובקראם
 עזבו בארץ גשן (שם ל' ח') למה זה עזבן את
 האיש (שמות ד' כ') אין ר"ל שלא היה להם לפרוש
 מאתו אך להישאר עמו אבל ר"ל שלא היה להם
 להשאירו במקומו כ"א לאסכו עמם אל הבית וכן
 ויעזב את עבדיו ואת מקנהו בשדה (שם ט' כ"א) וכן
 לנטי ולגר העזב אתם (ויקרא י"ט ו') שישאיר
 הלקט במקומו ולא יקחנו ויעזבו את העיר פתוחה
 (יהושע ח' י') שהניחו אחריהם פתוחה שלא כענין
 ויעזבו את הערים וינטו (ש"א ל"א ו') שהוא עזיבה
 לגמרי (פר לאון) והנה נמצא לפעמים ישמש הכתוב
 מלת רפה ג"כ ללשון עזיבה כמו מעשה ידך אל
 תרף (תלים קל"ח ח') דהיינו אל העזב אחותיו
 ולא ארפנו (שה"ש ג' ד') המלאכה כאשר ארפנו
 (נחמ' ו' ג') כלומר כאשר אעזבנה וכן נמצא ברוב
 פעמים לשון התרפות אלל עזיבה כמו לא ירפך ולא
 יעזבך (דברי' ל"א ו' ח') הרף מאף ועזב חמה
 (תלים ל"ז ח') ודומיהם מזה הענין נמשך לבעל
 הלשון לשמש ג"כ להפך מלת עזב ללשון רפיון והתרפות
 כמו עזב העזב עמו (שמות כ"ג ה') דהיינו שהסייע
 אוחז בהתרפות המשא מעל החמוד (לאהז מאכן אפ
 לעון) ואינו מענין עזיבה שבראש הספוק וחלוקת מעזב
 לו שהוא מל' עזיבה ממש שלא יעזב על חבירו המלאכה
 כולה וילך לו (איבר לאון) וישמש עזב ג"כ ללשון
 כלות המלאכה והשלמתה שהוא בעצמו ג"כ אינו כ"א
 בטול העסק עם דבר שאחר השלמתו מניחין אותו

ופוסקין מלהתעסק עמו עוד כמו ויעזבו את ירושלים
 פד החומה הרחבה (נחמ' ג' ח') דהיינו שהשלימו
 חלק העיר עד החומה ולא הוצרכו לעסוק בו עוד
 וכן היעזבו להם היזבחו (שם ג' ל"ד) אך לא
 עזבה עיר תהלה (ירמ' מ"ט כ"ה) שמחמיה ואומר
 אך לא עזבה דהיינו נגמרה בכל הענינים הצריכים
 לעיר תהלה והדברים שעושין בהם סחורה
 יקראו עזבין כמו נפנו עזבניך (יחזקאל כ"ז
 י"ב) נתנו עזבניך האך ועזבניך בלשון
 עזבניך מימים (שם שם ט"ז כ"ו ול"ג) כולם מלשון
 עזיבה ובטול עסק עם הדבר שהמוכר עוזב את
 החפץ ואת הסחורה מלהיות לו עוד עסק עמו כי
 מניחו ברשות אחרים במחיר יבאו וכן יאמר בלה"ע
 על מכירת חפצים בלשון עזיבה (פר לאון) מזה
 הענין עזור ועזוב ואשם עזור ועזוב (דברי' ל"ב
 ל"ו) עזור ועזוב בישראל (מ"א י"ד ו"ד) ואשם
 עזור ואשם עזוב (מ"ב י"ד) והיינו משולל מכל דבר
 חפץ בין דברים שעושין בהם סחורה ובין דברים שאין
 עושין בהם סחורה הדברים שאין עושין בהם סחורה
 יקראו בשם עזור מענין עזירה שעוזרין אותם תחת יד
 שאין עושין בהם מסחרת לעזבם לרשות אחרים כגון
 בתים שדות וברמיהם וכלי בית ושאר חפצים שהאדם
 יורש ולוקח לעבדם לעצמו ושלא למכרם והדברים
 שעושין בהם סחורה יכוננו בשם עזוב ע"ש שעזבין
 אותם ומניחים אותם לכנס ברשות אחרים וראוי
 לתרגם עזור ועזוב (דאש הלכאבארע אונג פיל
 בארע) ולפי שאלה צ' מיני החפצים הם כוללים
 כל הפני האדם וקניניו והוגו לפיכך יכנה בעל הלשון
 ענינה האומה ולותה בלשון אשם עזור ועזוב כי גם
 עשירות האומה ועזב מעשדה חלוי הכל על מה שהוציא
 הארץ בשפע לצורכי היושבים בה והוא נקרא עזור
 ובמשא ומתן והמסחרת המרובה שהיא עושה עם שאר
 האומות השכנות והוא נקרא עזוב ובלשון אשכנז יש
 בענין עשית המסחר ג' לשונות של עזיבה בזמן
 שהמוכר רוצה למכור והלוקח רוצה לקנות יאמר
 האשכנזי בל' עזיבה בסתם (פר לאון) כי המוכר
 עוזב את החפץ ומוציאו מרשותו בחפץ נפשו כשהלוקח
 נותן לו כמו שהי' המוכר רוצה ובזמן שאין רוצה
 המוכר למכור הדבר אלא שהלוקח מפזיר בו למכרו לו
 אז יאמר בל' עזיבה מן הרשות (אם לאון) ובזמן
 שהקונה נרץ מאד אל החפץ ההוא והמוכר אינו דמוק

כ"כ

יריעות שלמה

הרק ג יריעה כט

כ"כ למכור אע"פ שהוא דבר העומד לסחורה וימכרו
למסוף אלא שעכשו הינו דחוק עדין למכרו אז יאמר
הקו"ה בל' עזיבה אל רשות (לו לאזן) :
אמנם בעל גמיש . מורה על ענין הגרוע מן
העזיבה , והוא בטול כל
יחוס ודבקות והתקשרות עם דבר שאינו מבטל העסק
עמו בלבד אך מבטל כל ענין שעל ידו אפשר שיהי' לו
עוד חיזה יחוס והצטרפות עם הדבר והוא ענין היסח
הדעת שבל' חז"ל שמסית דעתו מן הדבר לבלתי
הסתכל בו עוד כלל (אוישר אכט לאזן) כמו והשביעית
השמטנה ונטשה (שמות כ"ג י"א) שמלבד שלא יהי'
לך עסק בעבודה האדמה צריך ג"כ שחסיח דעתך ממנה
כל עקר כאלו אינה שלך . ויטש אלוה עשהו (דברים
ל"ב ט"ו) . לא יטוש ה' את עמו (ש"א י"ב כ"ג)
היינו שלא יעזבם לגמרי אם גם הוא כמסתיר פנים
במקצת . ועל מי נטשה מעט האזן (שם י"ז כ"ח) .
גם זה שאמר שם ויטש את האזן על שומר . ויטש
דוד את הכלים מעליו (שם שם כ"ו א"א) מלשון נטישה
ממש שמחמת שקיזתו אל המחנה לא מסר את האזן
במנין ובמפקד כדרך שמוסרין כלים רק מסר הכל בניחיה
דבה ובהיסח דעתו מהם כאלו לא הי' שוב חוזר
אליהם . וכן אל הנטשי ואל העוזבי (הלים כ"ז ט')
בדרך לא יז אף זו . ובמקום אחר אומר אל יעזבו
ואל יטשנו (מ"א ח' נ"ז) והוא בדרך זו ואז"ל זו .
ואפשר להבליץ הדבר והוא . כי המבקש מוולתו ליתן
לו דבר מבקש על הקל הקל החלה ונתתה אח"כ לבקש
ממנו דבר גדול . ובהפך כשנבקש את זולתו לקבל
ממנו דבר מבקשו החל לקחת ממנו דבר גדול ואם
לאו יקח ממנו עכ"פ דבר קטן . המשל בזה שמבקש
מן השר ליתן לו רשות לגור במדינה ואח"כ מבקש
ליתן לו רגה לגור בעיר של השר . שמבקש חמלה
על דבר הקל ואח"כ על הרחוק . ובהפך כשמבקש
לגבד את השר הוא מבקשו שיסעוד אללו ואם לאו
יטשה פכ"פ יאלו כוס יין . והוא ענין שנוי הלשונות
שנזכרו . כי דוד המע"ה ביקש מן השם ב"ה ליתן לו
עזרה מר לכן הקדים נטישה לעזיבה וביקש על הקל
חמלה בלא יטשנו ולא יסיה דעתו ממנו בניכול מכל
וכל אף אלו דעתו לעזבו ואח"כ נתתה לבקש על דבר
הגדול שג' לא יעזבו אבל יחפסק עמו עסק גמור
לטיבך אמר אל הנש. ואל העוזבי . אך שלשה המע"פ

ביקש על הדבקות בזה כמ"ש שם להטות לבבנו אליו
וכו' שהוא העבודה שנותנים לו י"ח והיתה נקשטו
שיקבל השם ב"ה עבודה לבס הקדים שוב עזיבה
לנטישה וביקש חמלה על דבר הגדול שיקבל השם ב"ה
העבודה ברוצן שטשה לו עסק והשתדלות עמה והוא
ענין אל יעזבו ולכל הפחות יקח עכ"פ דבר קטן שאף
אם יעזב העסק גם העבודה לא יטשה עכ"פ ולא יסיה
דעתו מהם לגמרי והוא ענין אל יטשנו . וכן ונטש
אביך דברי האמתות (ש"א י' י"ג) היינו שהסית
דעתו מהם :

ועיקר הגית נטש על ההתפשטות הימירה כשיחפשט
הדבר כ"כ עד שאין הראיה שולטת עליו יקרא נטש
(אויש גשטרעקט) כמו ויטש על המחנה כדרך יוס
(במדבר י"א ל"א) . ונטש המלחמה (ש"א ד' ב') .
נטשים על פני כל הארץ (בס ל' ט"ז) . נטשו עברו
יס (ישעי' ט"ז ח') . מפני חרב נטשה (שם כ"א
ט"ז) דהיינו מתפשטת בכל הארץ . שלשם כך נקראו
הענפים המתפשטים ביוזר . נטישות . כמו
הנטישות הסור הנו (ישעי' י"ח ח') . הסירו נטישתיה
כי לא לה' המה (ירמי' ה' י') דהיינו הענפים שיש
להם התפשטות ימירה שאין צורך בהם אך כלה אל
העשו בענפים שהאילן צריך להם . וכן נטישותך
עברו ים (שם מ"ח ל"ב) . עיין לקמן בנאור ענף .
ומזה הענין ולא נטשתי לנשק לבני ולבנותי (בראשית
ל"א כ"ח) כלומר שלא נתתי לי מקום להפשט אל
נשוק הבנים (כיבט איינגריימוט) וכענין וינטשו בעמק
רפאים (ש"ב ה' י"ז) דהיינו התפשטות על מקום רחב
ומפלב . או שיהי' ענין ולא נטשתי לזון עזיבה סתם
והיינו שלא עזבתי כלומר שלא סלקת השביתך עלי
לנאחי' יכול לנשק הבנים . ומזה שורה נטש על
התפשטות המרובה שאין העין שולט עליו הושאל ללשון
נטישה של היסח הדעת שזכר לעיל . שזה שמסית
דעתו מן דבר ומסלק א"ע מלהסתכל בו בעיני מחשבתו
הרי הוא עושה את הדבר האזן כאלו הי' רחוק ממנו
מרחק עצום שאין העין שולט עליו והוא ענין הרחקה
ימרה שבכ"מ שיאמר נטש ענינו הרחיק וכענין הרחיק
ממנו את פשעינו (הלי' ק"ג י"ב) שאין ענינו שהרחיק
את הפשעים משנתדבק אליהם ונחטא אך נשארנו
נקיים מן החטא . שהרי אמר שם בפסוק יו"ד לא
כחטאינו עשה לנו ולא כעונותינו גמל עלינו . אבל
ענין הרחיק ג"כ לשון נטישה והיסח הדעת והיינו
שהביח

יריעות שלמה חלק נ יריעה כט לא

זנה ישראל טוב (הושע ה' ג') . למה זנחתי אל
 הזנה לנצח . חזנה נפשי (תלים מ"ג ומ"ד וס"ח)
 ודומיהם כולם לשון העתקה והיסח דעת מוחלט .
 והוא קרוב ללשון נשיה שהוא ג"כ העתקה כמו נשיתי
 טובה . גיד הנשה צור ילדך תשי היינו הנשי לשון
 העתקה , ומצא ג"כ שני הלשונות בפסוק אחד והזנה
 משלום נפשי נשיתי טובה (איכ"ב י"ז) . וצא ג"כ
 באל"ף נושפת והאזיניו נהרות דללו (ישעי' י"ט ו')
 כלומר שעתקו מנקודת שיפוטו בהם מי היס :

יריעה ל

חטב . חצב . פסל . הוראת שלשמן בשחוק
 על ההכאה בכלי החותך
 על דבר קשה לחלקו ולהפריד ממנו דבר (הוי"אען) .
 וזהבדל מורה פעל חטב על כריחת ענבים בלכד .
 ההכאה בגרון על העץ בחוק כדי לחלקו לארכו או
 לרחבו יקרא חטב (האקו) ומדובר עליו כבר למעלה
 בבאור כרת והטב ע"ס :

והנחת חצב בפרטות על ההכאה באצנים בחוק
 כדי לחלקם . כל הכאה באבן
 בדבר הכורת יקרא חטב (הוי"א) כמו ולגדרים ולחצני
 האבן וחצני מחטב (ת"ב י"ב י"ג) . לחצב חצני גזית
 (דה"א כ"ב ב') . לעד בצור יחצבון (איוב י"ט כ"ד)
 הביטו אל צור חצבתם (ישעי' כ"א א') . וזה ענין
 חטב בדרך כלל דהיינו ההכאה בדבר חד על האבן
 זהו חציבה . וישמש ג"כ בפרטות על החכלית המנוקש
 בהכאת אצנים . והתכליות בהכאה זו הם ב' . והייט
 אם לעשות חלל באבן המחובר לקרקע בגון צור או
 באר או מערה ודומיהם יקרא חציבה (איינהויאען)
 כמו ובורות חצבים אשר לא חצבת (דברי' ו' י"א)
 דהיינו בארות במקום סלעים וערשים שבהם המים
 ללולים יותר מבארי בארות החפורים בחמר ואדמה
 רכה שיש בהם תערובת עפר וחול . וגם יקב חטב בו
 (ישעי' ה' ב') . כי חצבת לך פה קבר (שם כ"ב
 ע"ו) . לחצב להם בארות נשברים (ירמי' ב' י"ג) .
 והחכלית הב' בחציבה הוא כדי לעשות תשמיש מן
 חלקי האבן הנחצבים מן הסלע והצור המחובר לקרקע
 זה יקרא ג"כ חציבה (אויש הוי"א) כמו ומחרריה
 תחצב נחשת (דברי' ח' ט') שחומר הנחשת הוא אבן
 כחומר שאר המתכות שצורפין אותה באש ונעשה נחשת

שהסיח דעתו חלהסחל בזה שפסענו . אלא שלשון
 הרחקה סתם אינו מורה על הרחקה יתירה כ"א על
 הסך משיהו קרוב ולהפליג בהרחקה הולך לומר
 כרחק מורה ממערב הרחיק ממנו פשעונו . אבל נטש
 סתם מורה בטעמו על הרחקה יתירה :
 ופעל זנה . מורה ג"כ על בטול כל הדבקות עם
 דבר והסחת הדעת ממנו כענין
 נשיה , אך מצד אחר . כי ענין נטש הוא הרחקה
 הדבר מן ההסתכלות כמבואר למעלה , וענין זנה
 הוא העתקת הדבר לזמן הכד נשיה' נמנע מן ההסתכלות
 כי כל ב' דברים המזומנים להתקשר ולהתדבק זע"ז
 אם דבוק מחשבו או חושי צריך שיה' עם אלו' נקודה
 המזרפת אותם הנקרא נקודת הפגישה שבו הם פוגשים
 זא"ז ומהקשרים זע"ז (בנענונגם פוקט) אכן
 כשנעתיקה זאת הנקודה מאחד מהם דהיינו שא' מהם
 לקח לו דרך אחר הנוטה לזמן הכד שוב אי אפשר
 שיפגע את חבירו ויקרא זה המעתיק זנה וחבירו נקרא
 זנוח , וכשנשיהם יחד העתיקו את נקודת הפגישה שזה
 פונה לזד זה וזה פונה לזד אחר יפול על שניהם תאר
 זנה . והזניחה לפ"ז גרוע מן הנשיה . שגנטישה
 שהוא הרחקה הדבר לא נתבטלה יכולת ההסתכלות
 במחלט שאפשר שילפוש עינו וידקדק היטב לראות
 ויראה הדבר אע"פ שרחוק ממנו אבל כשנעתיקה
 נקודת הפגישה לזמן הכד שוב אי אפשר לו לראות עוד
 הדבר אע"פ שמדקדק יותר ויותר לראות . על סלוק
 הדבקות בזה האופן הוגח פעל זנה והוא אמתות הלשון
 של היסח הדעת שכל' חז"ל דהיינו העתקה ונחוק כמו
 ונסחחם מעל האדמה (דברי' כ"ח ס"ג) דהיינו
 העתקה (אפ גרוקט) . את משמרת הבית מסת
 (ת"ב י"א ו') דהיינו תלהסיה ולהעתיק המחשבה
 ממנו . וכמו זה נמצא ענין זנה מלשון העתקה
 המקומיית כמו ולא יזח החטן מעל האכוד (שמות כ"ח
 כ"ח) היינו שלא יזנה ולא יעתיק ממקומו (אפ רוקן)
 כי דגשות הוי"ן מורה על חסרון הנו"ן של זנה וכאלו
 כתוב ולא יזנה החטן . כנו"ן ענת בשם עת . ונו"ן
 בנת בשם בת ועוד הרבה נוי"ן חסרים כזו . עיין
 באור ענף . ובצניגה המחשבת אחר כי הזניחם
 ירבעם ובניו (דה"ב י"א י"ד) שהעתיקם מעבודת
 הכהנים . אשר הזניה המלך אחז במעלו (שם כ"ט
 י"ט) שהעתיק אותם מקדושתם . והוא ענין כל שאר
 זנה שנתיקרא , כי לא יזנה לעולם (איכ"ב ג' ל"א) .